

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA RACIBÓRZ**

z dnia 2024 r.

w sprawie nadania nazwy "Skwer im. Jana Darowskiego"

Na podstawie art.18 ust.1 oraz art.7 ust.1 pkt. 12 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465)

**Rada Miasta Racibórz
uchwala, co następuje:**

§ 1. 1. Nadaje się nazwę "Skwer im. Jana Darowskiego" zieleńcowi położonemu u zbiegu ulic Stefana Drzewieckiego i Markowickiej, obręb Ostróg k.m. 13 w Raciborzu, zlokalizowanemu na części działki nr 543/49.

2. Szkic sytuacyjny skweru stanowi załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Racibórz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Jan Darowski należał do grona pisarzy emigracyjnych. Był jednym z wybitnych pisarzy, poetów londyńskiej grupy pisarzy „Kontynentów”. Trwająca od wielu lat inicjatywa lokalnej społeczności pozwoliła dotychczas na przybliżenie sylwetki poety mieszkańcom Raciborza, poprzez odkrywanie twórczości, wydanie w Raciborzu tomiku wierszy „Powroty”, zorganizowanie „Roku pamięci Jana Darowskiego” oraz nadaniu imienia ronda leżącego między Raciborzem i Brzeziem. W 15 rocznicę śmierci w ramach inicjatywy lokalnej współfinansowanej przez Miasto Racibórz utworzono skwer Jana Darowskiego, gdzie umieszczono tablicę pamiątkową, ławkę oraz posadzono lipę.

Biogram Jana Darowskiego

Jan Darowski urodził się 22 grudnia 1926 roku w Brzeziu nad Odrą, podczas wojny uczył się drukarstwa w znanej wówczas drukarni Braci Mayerów w Raciborzu. W 1944 roku ukończył Szkołę Graficzną w Katowicach. W wieku 17 lat został wcielony do Wehrmachtu. Podczas walki o Normandię uciekł na stronę aliantów i zgłosił się do Wojska Polskiego. Pod koniec wojny został instruktorem w Szkole Taktycznej w Catterick. Redagował gazetę garnizonową. Uczęszczał na kursy języka i literatury angielskiej organizowane przez Nelson College w Edynburgu. Maturę zdobył w Londynie w 1951 roku. Marzenia o studiach filozoficznych nie udało mu się zrealizować ze względów finansowych. Pracował jako robotnik niewykwalifikowany, z czasem powrócił do drukarstwa. Szeroką wiedzę zdobywał jako samouk, w tym też czasie pisał „do szuflady”.

Po zniesieniu wojennych restrykcji wiele lat pracował w zawodzie drukarza, nawiązując współpracę z „Merkuriuszem Polskim” i „Życiem Akademickim”. Stał się jednym z założycieli i współredaktorów „Kontynentów - Nowego Merkuriusza”, w którym ogłosił większość swoich wierszy, esejów oraz artykułów polemicznych. Drukował także w „Kulturze paryskiej”, „Miesięczniku Literackim”, „Więzi”, „Wiadomościach i Oficynie Poetów”. Jako pierwszy dokonał przekładu na język polski poezji D.H. Lawrence dla wielotomowej antologii poezji angielskiej. Tłumaczył poezję Herberta, Białoszewskiego, Różewicza, Szymborskiej, Miłosza na język angielski do „Transatlantic Review”, „San Francisco Annual”, „New Writing of East Europe”, „Cz. Miłosz: Selected Poems” Nowy Jork 1973 r. oraz wielu innych.

Twórczość Jana Darowskiego znaleźć można w ważniejszych antologiach i zbiorach, jak np. „Antologie de la poesie polonaise” Paryż 1965 r., „Neue polnische Lyrik” Darmstadt 1965 r., „Opisane z pamięci”. Antologia poetycka londyńskiej grupy „Kontynentów” Warszawa 1965 r., „Kolumbowie i współcześni. Antologia poezji polskiej po roku 1939” Warszawa 1972 r., „Mały Słownik Pisarzy Polskich na obczyźnie” Warszawa 1992 r., „Szkolny Słownik Literatury Polskiej XX wieku” Katowice 1998 r., „Antologia poezji polskiej na obczyźnie 1939-1999” Spółdzielnia Wydawnicza Czytelnik Warszawa, Polski Fundusz Wydawniczy w Kanadzie Toronto 2002 r.

Jan Darowski wydał dwa tomy poezji „Drzewo sprzeczki” (1969) oraz „Niespodziewane żywoty” (1990). Obydwa zbiory wydane zostały przez Oficynę Poetów i Malarzy w Londynie. W roku 1968 otrzymał nagrodę Tadeusza Sułkowskiego, zaś w roku 1969 Nagrodę Fundacji im. Kościelskich, najwyższą poza granicami kraju stałą polską nagrodę literacką uchodzącą za miernik pisarskich osiągnięć. W 2008 roku ukazał się pierwszy w Polsce tomik poezji „Powroty. Wybór wierszy Jana Darowskiego” opracowany przez redakcję pisma „Brzeski Parafianin”, a wydany przez wydawnictwo „Raciborskie Media Ireneusz Burek”.

Twórczość Jana Darowskiego publikowana w Antologii Poezji Polskiej, obok twórczości takich osobowości jak Czesław Miłosz, świadczy o tym, że jest on zaliczany do grona najlepszych piszących na obczyźnie Polaków. Zakład Literatury Polskiej XX wieku przy Instytucie Filologii Polskiej uniwersytetu Rzeszowskiego od wielu lat prowadzi badania biografii i dokonania twórców skupionych wokół pisma londyńskiej emigracji „Kontynenty”, dzięki czemu stał się dysponentem rozproszonej twórczości poety.

W 2012 roku została wydana przez Rzeszowskie Stowarzyszenie Literacko-Artystyczne „Fraza” autobiografia Jana Darowskiego „Unsere”, która otrzymała nominację do Śląskiego Wawrzynu Literackiego. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego opublikowało opracowane przez Jana Wolskiego „Archiwum domowe Jana Darowskiego” (2012). Pod redakcją Jana Wolskiego ukazały się również „Eseje” (2013) oraz „Poezja” (2015) wydane przez Rzeszowskie Stowarzyszenie Literacko- Artystyczne „Fraza”.

Jan Darowski zmarł 4 lipca 2008 roku. Jego prochy zostały pochowane zgodnie z ostatnią wolą poety w rodzinnej miejscowości na cmentarzu w Brzeziu 26 lipca.

W 2011 roku z inicjatywy mieszkańców Brzezia obchodzony był w Raciborzu „Rok Jana Darowskiego” w 85 rocznicę urodzin, zwieńczony konferencją naukową w Rzeszowie.

Skorzystano z publikacji www.jandarowski.pl

Biorąc pod uwagę powyższe, postanowiono jak w sentencji niniejszej uchwały. W związku z tak dużymi zasługami dla miasta oraz wpływem na promowanie lokalnej kultury oraz sztuki w tym twórczości urodzonego w dzielnicy Brzezie poety Jana Darowskiego. Podjęcie niniejszej uchwały jest celowe i uzasadnione.